

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 48. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700593450464/facsimile.pdf> (tilgået 17. april 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

Da den virkelig nærmede sig, ophørte, som det syntes, alle de kvalfulde Tanker, og af den dybe, blide Ro, der fulgte, blev han selv skuffet, saa at han lagde Planer om en tarvelig, men virksom Fremtid. Han omtalte med stor Klarhed, hvilke Midler der var hertil, og hvor lidet der egentlig var tabt, da han havde faaet Lov til at beholde det Væsentligste, sine Børn. Men samtidig steg Længslen efter Moder mægtig og forklaret frem i hans Sind, saa at han bevægede sig som et Pendul mellem to Verdener af Kjerlighed, og medens han stille talte baade om os og om Moder, fæstede hans Øine sig pludselig paa mig med et Udtryk af forunderlig, ubeskrivelig Spørgen, Lytten, Manen – og brast.

Jeg veed, at jeg ikke græd. Der var, idet han gik fra os, i min Sjæl en dyb Fornemmelse af, at det havde Andre Skyld i, og denne Følelse ligesom tog mig ved Haarene til at udrette det Ærinde, han havde givet mig. Jeg havde ikke havt nødig at aabne Brevet og see Navnet; det vidste jeg saa at sige af Luften omkring os. Jeg gik paa min Fod de to Mil og gik lige ind til Manden i hans stue. Han sad med Brillen paa og læste en Avis. Jeg sagde til ham de Ord, der vare mig paalagte: Min Fader er død; han stævner Dem paa sine egne og sine Børns Vegne. Han fægtede med Arme og Ben og saac ud, som om han havde faaet Noget i Halsen. Jeg gik tilbage, som jeg var kommen, uden en bestemt, tydelig Tanke, og da jeg kom hjem efter de fire Mils Marche, træt og med Sugan for Hjertet, spiste jeg til tørt Brød Skallen af en Citron, der var bleven udpresset til Fader.

Det er en mærkelig Blanding af Kjerlighed og Egenkjerlighed, hvormed en Broder ofte, maaskee i Reglen, betragter sin Søster. Jeg kan ganske godt forstaae, hvorledes saa mangen Broder har været imod sin Søsters Forelskelse, især naar han ikke kjendte og beundrede Gjenstanden, og har tvunget hende til et anseligt Giftermaal. Han vilde – rent personlig Egennytte ikke taget med i Regning – bringe hende i Havn; han anlagde sin Forstands Maalestok paa hendes Lykke; hans Hjerter var skansygt paa hendes Kjerlighed til en Mand, og han troede sig berettiget til først og fremmest af hende at vente opoffrende Troskab mod Familien. Saa ung jeg var, og saa lille min Søster var – hun var mellem ti og elleve Aar – blandede noget Lig-

nende sig utydelig ind i mine Følelser. Det, at hun skulde blive reven bort, falde fra «Familien» – som jo dog var død, den var kun hende og mig – stod ængstende for mig. En anden Ulykke tænkte jeg vel mindre paa; men den var dog ikke aldeles fjern fra min Phantasi: at hun kunde komme imellem Mænd, Mandfolk, hvis blotte Blik paa hende jeg ikke kunde lide. Men til den Slags Følelser føiede sig, saasnart jeg saae paa hendes Ansigt, der mindede baade om Fader og Moder, Kjærligheden til hende selv og de Bortgangne, den Slags Kjærlighed, der ikke giver Grunde for sin Vedhængen, sin Omhu og Angst, men er i hver Blodsdraabe. Og dertil kom Løftet, min Fader havde taget af mig; jeg skulde vogte hende «som en Hund». Den Slags Løfter betyde ikke stort, naar de ere fremkomne under øieblikkelig Paavirkning, uden at de hvile i selve Naturbunden. Men det var taget mig ud af Hjertet, og jeg var stolt af det Ord «som en Hund»: fuld- stændig, hensynsløs, trofast og stærk som en stor, klog Hund.

Som Følge deraf kom jeg strax i Kamp med dem, der nu vilde tage sig af os – thi en Mand kan nok blive ulykkelig, uden at Verden bryder sig om ham; men han kan ikke døe uden at vække Opmærksomhed, og ofte følger hermed Deltagelse for de Efterlevende. Der viste sig en Formynders for hver af os, og et Par Slægtninge kom tilstede ligesom fra Luften. Det opdagedes snart, at der var en Familie-Stiftelse eller et Legat, hvortil min Søster havde Adkomst, og hvorved der materielt var sørget for hende. Saa var der ikkun mig at bryde sig om, og det blev efter lange Beregninger endelig godtgjort, at der ud af Boet kunde regnes paa en lille aarlig Sum, som endog med Tiden vilde blive noget forøget. Der var altsaa nu intet Andet at bestemme end det Vigtigste: hvorledes min Søster skulde opdrages. Det blev først vedtaget, at hun om mulig skulde anbringes hos Valdemars Forældre; men det vilde jeg ikke, fordi der var for mange Dreng, og fordi hun blev for nær ved den Gaard, vi havde mistet. Jeg havde ingen Magt til at gjøre min Villie gjældende; men der er alligevel en indre Magt hos Den, hos hvem en Afdød er tilstede, og Folk give efter for den, naar ikke netop deres egen Fordel staaer paa Spil. Man spurgte, hvad fornuftigt Forslag jeg da kunde gjøre; om jeg ønskede, at hun tilligemed mig kom i Huset hos Bryggers og blev sat i en kjøbenhavnsk Pigeskole. Nei, men jeg forlangte, at der ikke maatte være Vand imellem os, saa at Is eller Storm ikke skulde hindre os fra at komme sammen, og jeg bad om, at der maatte blive skrevet til den